



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**ΓΝΩΜΗ
15/2013**

(άρθρου 3, παρ. 2, περ. δ Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 17^η Δεκεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα τρία (2013) ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5^{ος} όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Ράικος Δημήτριος

Αντιπρόεδρος: Μπουσουλέγκα Χριστίνα

Μέλη:

1. Καραμανλής Ευάγγελος
2. Κουλούρη Ιωάννα
3. Σταθακόπουλος Δημήτριος
4. Δημητρούλιας Θεόδωρος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητές: Ευάγγελος Ιατρού, μηχανικός (μέσω τηλεδιάσκεψης) και Γεώργιος Κυρίτσης, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σχετ: Το με αριθμό πρωτ. Δ15/οικ/18654/23-10-2013 έγγραφο του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων/ το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή (αρ. πρωτ. εισερχ 4893/31-10-2013).

Θέμα: Διατύπωση γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. δ΄ του Ν. 4013/2011 (Α΄204) επί σχεδίου εγκυκλίου του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων που αφορά «Τροποποίηση, με το άρθρο 107 του Ν. 4199/2013 (ΦΕΚ 216 τ. Α΄/11-10-2013), διατάξεων της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (Κ.Δ.Ε) που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08)».

I. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ως προς το υποβληθέν σχέδιο εγκυκλίου και αναφορικά με την άσκηση της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής επισημαίνονται τα κάτωθι:

Σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 περ. γ΄ υποπερ. γγ του Ν. 4013/2011 ορίζεται ότι:

Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

«γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:

...γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ΄ εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/ 1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

Περαιτέρω με την περ. δ της παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται:

«δ) ... Οι αρμόδιοι δημόσιοι φορείς υποχρεούνται να διαβουλεύονται εγγράφως ή προφορικά με την Αρχή πριν την έκδοση οποιασδήποτε εγκυκλίου ή κατευθυντήριας οδηγίας. Σε περίπτωση διαφωνίας, οι εν λόγω φορείς οφείλουν να λάβουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής και να αιτιολογούν εγγράφως τις θέσεις τους».

Δέον όπως επισημανθεί ότι, παρά τη ρητή επίκληση, στο υπ΄ αριθμ. πρωτ Δ15/οικ/18654/23.10.213 διαβιβαστικό έγγραφο, της διάταξης της υποπερ. γγ της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, οι εγκύκλιοι οδηγίες που εκδίδει η Διοίκηση, όπως το εν προκειμένω υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο, δεν αποτελούν κανονιστικές διοικητικές πράξεις, που εκδίδονται κατ΄ εξουσιοδότηση νόμου, αλλά εγκυκλίους με τις οποίες επιχειρείται η ερμηνεία και εξειδίκευση των εισαγόμενων με διάταξη νόμου –συγκεκριμένα του άρθρου 107 του ν. 4199/2013- ρυθμίσεων – (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ Β΄ Τμ. 4229/2011, ΕΑ ΣτΕ 391/2002, ΣτΕ Β΄ Τμ. 840/2001, ΣτΕ Α΄ Τμ. 2691/2001).

Τούτων δοθέντων, ως προς της γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής, δεν τυγχάνει εφαρμογής η παραπάνω διάταξη περί παροχής σύμφωνης γνώμης αυτής, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, αλλά η διάταξη της περ. δ της παρ. 2 του

άρθρου 2 του ν. 4013/2013, στο πλαίσιο της οποίας οι δημόσιοι φορείς υποχρεούνται να διαβουλεύονται (προφορικά ή εγγράφως) με την Αρχή πριν την έκδοση οποιασδήποτε εγκυκλίου και η Αρχή διατυπώνει σχετικά τη γνώμη της.

II. Γνώμη 11/2013 της Αρχής (της 10/9/2013) επί της διάταξης του άρθρου 107 του ν. 4199/2013 (ομοίου περιεχομένου με το άρθρο 119 του υποβληθέντος στην Αρχή σχεδίου νόμου).

Το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο εγκυκλίου περιέχει ρυθμίσεις που αφορούν στη διάταξη του άρθρου 107 του νόμου 4199/2013 (ΦΕΚ 216 Α' /), «Δημόσιες υπεραστικές οδικές μεταφορές επιβατών –Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών και άλλες διατάξεις», με την οποία τροποποιούνται διατάξεις της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων (Κ.Δ.Ε.) που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/2008 (ΦΕΚ 116 Α' /18-06-2008).

Στη συνέχεια παρατίθεται αυτούσιο το περιεχόμενο της διάταξης του άρθρου 107 του ως άνω νόμου:

Άρθρο 107 του ν. 4199/2013

«Τροποποίηση της κωδικοποιημένης νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων (κ.ν. 3669/2008, Α' 116)

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων (κ.ν. 3669/2008), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Ως αριθμητής του κλάσματος α1 λαμβάνεται ο κύκλος εργασιών της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.Ε.Π. εργοληπτικής επιχείρησης, ο οποίος πραγματοποιήθηκε από την κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, κατά την τελευταία τριετία από το χρόνο υποβολής της αίτησης. Η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί τον κύκλο εργασιών της, του αμέσως προηγούμενου έτους από την προαναφερθείσα περίοδο, εφόσον δεν κάνει χρήση του τελευταίου έτους της και η εμπειρία αυτού του έτους δεν έχει χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη αίτησή της. Ο ανωτέρω κύκλος εργασιών προσδιορίζεται ως εξής:».

2. Μετά την υποπερίπτωση ν της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας δημοσίων έργων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, προστίθεται υποπερίπτωση νί ως ακολούθως:

«νί. Για δημόσια και ιδιωτικά έργα, που εκτελέστηκαν στο εξωτερικό, από θυγατρικές τους επιχειρήσεις με έδρα στην αλλοδαπή, λαμβάνεται υπόψη μόνο αυτός που προκύπτει από επικυρωμένο πιστοποιητικό του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής και αντίστοιχη κατάσταση τιμολογίων εσόδων, βεβαιωμένη από ορκωτό ελεγκτή λογιστή, για τις εργασίες αυτές. Τα ανωτέρω τιμολόγια πρέπει να έχουν περιληφθεί στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος της θυγατρικής επιχείρησης στο εξωτερικό, επικυρωμένες για τη γνησιότητά τους από τις αρμόδιες αρχές. Σε περίπτωση που το πιστοποιητικό είναι του φορέα κατασκευής πρέπει να προσκομιστεί βεβαίωση της αρμόδιας δημόσιας αρχής της χώρας που εκτελέστηκε το έργο, από την οποία να προκύπτει ότι ο ανάδοχος ανέλαβε και κατασκεύασε το έργο ή μέρος αυτού, καθώς και το συμφωνητικό βεβαίωσης της χρονολογίας για την ανάθεση από τον ανάδοχο στην επιχείρηση της κατασκευής του έργου ή μέρους αυτού.»

3. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στα παραπάνω πάγια συνυπολογίζονται, για τον υπολογισμό του αριθμητή του κλάσματος α3 του τύπου κατάταξης αλλά όχι και για την κάλυψη των ελάχιστων ορίων παγίων και μηχανολογικού εξοπλισμού, τα πάγια στοιχεία όλων των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, καθώς και τα επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης που υποχρεωτικά αγοράζονται στο πλαίσιο εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης εφόσον αυτό προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη.»

4. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. δ) Τα μεγέθη που χρησιμοποιούνται ως παρονομαστές στα κλάσματα α1, α2, α3 του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης, για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση ορίζονται ως εξής:

i. για την τρίτη τάξη ο κύκλος εργασιών ορίζεται σε δύο εκατομμύρια είκοσι πέντε χιλιάδες (2.025.000) ευρώ, τα ίδια κεφάλαια σε επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ και τα πάγια σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ,

ii. για την τέταρτη τάξη ο κύκλος εργασιών ορίζεται σε τέσσερα εκατομμύρια εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδες (4.125.000) ευρώ, τα ίδια κεφάλαια σε ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ και τα πάγια σε τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ,

iii. για την πέμπτη τάξη ο κύκλος εργασιών ορίζεται σε έντεκα εκατομμύρια διακόσιες πενήντα χιλιάδες (11.250.000) ευρώ, τα ίδια κεφάλαια σε τέσσερα εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (4.500.000) ευρώ και τα πάγια σε εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ευρώ,

iv. για την έκτη τάξη ο κύκλος εργασιών ορίζεται σε είκοσι δύο εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (22.500.000) ευρώ, τα ίδια κεφάλαια σε εννέα εκατομμύρια (9.000.000) ευρώ και τα πάγια σε ένα εκατομμύριο οκτακόσιες χιλιάδες (1.800.000) ευρώ,

v. για την έβδομη τάξη ο κύκλος εργασιών ορίζεται σε εκατόν τριάντα πέντε εκατομμύρια (135.000.000) ευρώ, τα ίδια κεφάλαια σε ενενήντα εκατομμύρια (90.000.000) ευρώ και τα πάγια σε δεκαοκτώ εκατομμύρια (18.000.000) ευρώ.»

5. Η παράγραφος 7 του άρθρου 99 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Σε περιπτώσεις συγχώνευσης εργοληπτικών επιχειρήσεων εγγεγραμμένων στο Μ.Ε.Ε.Π. ή του συνόλου του κατασκευαστικού τους κλάδου, ο Συντελεστής Κατάταξης Γ' καθεμίας από αυτές λαμβάνεται ανάλογα με το συνολικό αριθμό ως εξής:

α) Για τις δύο πρώτες, το άθροισμα των Συντελεστών Κατάταξης Γ' της καθεμίας.

β) Για την τρίτη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το πενήντα τοις εκατό (50%) του Συντελεστή Κατάταξης Γ' της επιχείρησης αυτής και

δ) για την τέταρτη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το σαράντα τοις εκατό (40%) του Συντελεστή Κατάταξης Γ' αυτής.

Για τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις πέραν της τετάρτης δεν προστίθεται περαιτέρω Συντελεστής Κατάταξης Γ'.

Η σειρά των επιχειρήσεων για τον υπολογισμό του Συντελεστή Κατάταξης Γ' καθορίζεται από την επιχείρηση που υποβάλλει την αίτηση αναθεώρησης.»

6. Η περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«4.β) Διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Τα πάγια αυτά στοιχεία αφορούν γήπεδα, οικοπέδα, κτήρια, μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα, εκτός από τα επιβατικά αυτοκίνητα. Ως αξία παγίων για τα ακίνητα λαμβάνεται, κατ' επιλογή της επιχείρησης είτε η αντικειμενική αξία που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, πιστοποιούμενη από συμβολαιογράφο είτε η αξία αυτών, όπως προσδιορίζεται από τα οριστικά συμβόλαια αγοράς ή το κόστος ιδιοκατασκευής τους, όπως είναι εγγεγραμμένο στα βιβλία της επιχείρησης. Για τον εξοπλισμό και τα μεταφορικά μέσα, η αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 99 του παρόντος.»

7. Οι περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, αντικαθίστανται ως εξής:

«5.β) Διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Για τα πάγια αυτά στοιχεία εφαρμόζονται τα οριζόμενα στις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4.»

8. Η περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«6.α) Περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας και έναν (1) τεχνικό Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας, τουλάχιστον.»

9. Η περίπτωση α' της παραγράφου 8 του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α) Περιλαμβάνουν στη βασική και συμπληρωματική τους στελέχωση τον αντίστοιχο, για κάθε τάξη ελάχιστο αριθμό τεχνικών εγγεγραμμένων στο Μ.Ε.Κ., ως εξής:

i. Στην τέταρτη τάξη, για τη βασική κατηγορία έργων απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας, και δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας. Για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων μέχρι και την τέταρτη, απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση τουλάχιστον (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας. Για κάθε επιπλέον κατηγορία απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας.

ii. Στην πέμπτη τάξη, για τη βασική κατηγορία έργων απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον τριών (3) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας. Για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων μέχρι την τέταρτη, απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση τουλάχιστον τριών (3) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας. Για κάθε επιπλέον κατηγορία απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας.

iii. Στην έκτη τάξη, για τη βασική κατηγορία έργων απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον πέντε (5) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας, τεσσάρων (4) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας και ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων μέχρι και την τέταρτη,

απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση τουλάχιστον τεσσάρων (4) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας. Για τις επιπλέον κατηγορίες απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας ανά κατηγορία.

iv. Στην έβδομη τάξη, απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον δεκατεσσάρων (14) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας και δώδεκα (12) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Γ΄ βαθμίδας. Από τη στελέχωση αυτή απαιτείται τουλάχιστον οι δέκα (10) τεχνικοί Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας να είναι εγγεγραμμένοι σε τρεις (3) κατηγορίες έργων, ένας (1) τεχνικός Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας να είναι εγγεγραμμένος στην κατηγορία ηλεκτρομηχανολογικών έργων και ένας (1) τεχνικός Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας να είναι εγγεγραμμένος στην κατηγορία βιομηχανικών και ενεργειακών έργων.

Εναλλακτικά για τις τάξεις τέταρτη, πέμπτη και έκτη μπορεί να αντικατασταθεί στη βασική και στη συμπληρωματική τους στελέχωση, ένας (1) τεχνικός Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας, με δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Γ΄ βαθμίδας και ένας (1) τεχνικός Μ.Ε.Κ. Γ΄ βαθμίδας με δύο (2) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Β΄ βαθμίδας. Για την έβδομη τάξη μπορούν να αντικατασταθούν τόσο στη βασική, όσο και στη συμπληρωματική της στελέχωση, μέχρι τέσσερις (4) τεχνικοί Μ.Ε.Κ. Δ΄ βαθμίδας με οκτώ (8) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Γ΄ βαθμίδας και μέχρι τέσσερις (4) τεχνικοί Μ.Ε.Κ. Γ΄ βαθμίδας με οκτώ (8) τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Β΄ βαθμίδας.

Για τις πιο πάνω τάξεις τα στελέχη για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων, εκτός της βασικής κατηγορίας, μπορεί να είναι τα ίδια πρόσωπα της βασικής στελέχωσης εγγεγραμμένα σε αντίστοιχη κατηγορία και τάξη του Μ.Ε.Κ. ή και άλλα πρόσωπα.»

Ως προς τη διάταξη του ως άνω άρθρου, επαναλαμβάνουμε τις αναφερόμενες στην υπ΄ αριθμ. 11/2013 Γνώμη παρατηρήσεις της Αρχής, η οποία κοινοποιήθηκε στον Υπουργό Μεταφορών Υποδομών & Δικτύων με το με αριθμ. πρωτ. 4203/17-09-2013 διαβιβαστικό έγγραφο.

Ειδικότερα παρατίθεται απόσπασμα της με αριθμ. 11/2013 Γνώμης με τις παρατηρήσεις της Αρχής ως προς την εν λόγω διάταξη:

«Επί της υποπαραγράφου 1 της παρ. 1 :

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται η περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 99 ΚΔΕ, η οποία αφορά τον ορισμό του αριθμητή του κλάσματος α1 στον τύπο κατάταξης που ισχύει για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση εργοληπτικών επιχειρήσεων (ε.ε.) σε μία από τις τάξεις 3^η έως και 7^η του ΜΕΕΠ (για τις εν λόγω τάξεις ισχύει ο τύπος κατάταξης του άρθ. 99 ΚΔΕ καθώς και η λεγόμενη «ενημερότητα πτυχίου» της ΥΑ Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (ΦΕΚ Β΄ 1105)). Πλέον δίνεται η δυνατότητα στις λόγω ε.ε. η επικαλούμενη ως προς τον κύκλο εργασιών τους τριετία να μην είναι αποκλειστικά η τελευταία τριετία πριν την υποβολή της αίτησης εγγραφής-κατάταξης / αναθεώρησης στο ΜΕΕΠ, αλλά να μπορεί να είναι διαζευκτικά η τριετία που προηγείται κατά ένα έτος του έτους υποβολής της αίτησης, υπό την προϋπόθεση ότι ο κύκλος εργασιών του έτους αυτού δεν έχει συνεκτιμηθεί σε προηγούμενη αίτηση εγγραφής ή αναθεώρησης της εταιρείας.

Ωστόσο, δεδομένου ότι το ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου της ΥΑ Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (ΦΕΚ Β΄ 1105) συνιστά μία μορφή επίσημου καταλόγου αναγνωρισμένων εργοληπτών δημοσίων έργων κατά την έννοια του άρθ. 50 Π.Δ. 60/2007 (άρθ. 52 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), είναι σαφές ότι οι κανόνες που διέπουν την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των ε.ε. σε μία από τις τάξεις του, πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι στα οριζόμενα στο Π.Δ. 60/2007. Η εν λόγω προτεινόμενη ρύθμιση, όμως,

έρχεται σε αντίθεση με το κριτήριο (γ) της παρ. 1 του άρθ. 45 Π.Δ. 60/2007 (άρθ. 47 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), στο οποίο παραπέμπει ευθέως το άρθρο 50 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007, όπου ορίζεται ότι προκειμένου για την απόδειξη οικονομικής – χρηματοοικονομικής επάρκειας οικονομικού φορέα η επικαλούμενη εξ' αυτού δήλωση περί του συνολικού κύκλου εργασιών του στον τομέα δραστηριότητας του αντικειμένου της σύμβασης αφορά τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο.

Κατά συνέπεια, η Αρχή διαφωνεί με την προτεινόμενη ρύθμιση ως προσκρούουσα στο ενωσιακό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.

Επί της υποπαραγράφου 2 της παρ. 1:

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται περίπτωση νί στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 99 ΚΔΕ περί του ορισμού του αριθμητή του κλάσματος α1 του τύπου κατάταξης των ε.ε. 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης στο ΜΕΕΠ, ώστε για πρώτη φορά οι ελληνικές ε.ε. 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης που εκτελούν έργα στο εξωτερικό μέσω θυγατρικών τους επιχειρήσεων που έχουν έδρα στην αλλοδαπή να μην αποκλείονται του δικαιώματος να επικαλούνται (υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται στη διάταξη) τον κύκλο εργασιών από τα εν λόγω, εκτελεσθέντα κατά την τελευταία τριετία από την υποβολή της αίτησης, έργα (δημόσια και ιδιωτικά) προκειμένου για την εγγραφή – κατάταξη / αναθεώρηση της τάξης τους στο ΜΕΕΠ με εφαρμογή του τύπου κατάταξης του άρθ. 99 ΚΔΕ.

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 50 του Π.Δ. 60/2007 (52 της 2004/18/ΕΚ) “1. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παροχών υπηρεσιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφοι 1, 4 και 5, 46 παράγραφοι 1, 2, 5 και 6, 47 και 48. Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλουν και οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος για την εγγραφή τους. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται από τους αρμόδιους Υπουργούς ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου”.

Η ως άνω διάταξη του άρθρου 50 του Π.Δ. 60/2007 επεξηγείται και στο προοίμιο της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ήτοι “η παρούσα οδηγία προβλέπει τη δυνατότητα τα κράτη μέλη να κατάρτιζον επίσημους καταλόγους εργολάβων, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών ή να καθιερώνουν πιστοποίηση από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς καθώς και να περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα μιας τέτοιας καταγραφής ή πιστοποιητικού στο πλαίσιο σύναψης δημοσίων συμβάσεων σε άλλο κράτος μέλος. Όσον αφορά τους επίσημους καταλόγους των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη η νομολογία του Δικαστηρίου¹ σε περιπτώσεις που ένας οικονομικός φορέας ο οποίος αποτελεί μέρος ομίλου επικαλείται τις οικονομικές, χρηματοδοτικές ή τεχνικές δυνατότητες άλλων εταιρειών του ομίλου προκειμένου να στηρίξει την αίτηση εγγραφής του. Στην περίπτωση

¹ Βλ. ΔΕΚ 18.11.2004, C-126/2003, Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, ΔΕΚ 2.12.1999, C-176/98 Host Italia, ΔΕΚ 12.7.2001, C-399/1998 Ordine degli Architetti, ΔΕΚ 18.3.2004, C-314/01 Siemens και ARGE Telecom.

αυτή, εναπόκειται στον οικονομικό φορέα να αποδεικνύει ότι διαθέτει πράγματι τα μέσα αυτά καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της εγγραφής. Για τους σκοπούς της εγγραφής αυτής, ένα κράτος μέλος μπορεί να καθορίζει τα επίπεδα των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται. μπορεί, παραδείγματος χάριν, στην περίπτωση που ο εν λόγω φορέας επικαλείται τις χρηματοδοτικές δυνατότητες άλλης εταιρείας του ομίλου, να απαιτεί εν ανάγκη την από κοινού και χωριστά δέσμευση της εταιρείας αυτής”.

Εκ των προαναφερθέντων συνάγεται ότι η εν λόγω προτεινόμενη διάταξη αφορά στη χρήση μία μορφής «δάνειας εμπειρίας», όπου μία ε.ε. στηρίζεται στην οικονομική, χρηματοδοτική ή τεχνική δυνατότητα άλλων εταιρειών προκειμένου να επιτύχει την εγγραφή της σε έναν επίσημο κατάλογο εργοληπτών. Κατόπιν τούτων, η ως άνω διάταξη ελέγχεται ως συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο δημοσίων συμβάσεων, όπου η δυνατότητα αυτή εμφανίζεται στη διασταλτική της μορφή, ήτοι ότι «ένας οικονομικός φορέας μπορεί (...) να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς» (άρθρο 46 παρ.3 του Π.Δ. 60/2007).

Επί της υποπαραγράφου 3 της παρ. 1:

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται ουσιωδώς η διάταξη της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθ. 99 ΚΔΕ, βάσει της οποίας στον αριθμητή του κλάσματος α3 της παρ. 1 άρθ. 99 ΚΔΕ λαμβάνεται υπόψη «...το μέγεθος των παγίων στοιχείων που ανήκουν στην κυριότητα της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικής επιχείρησης ή στην κατοχή της δυνάμει συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, στα οποία περιλαμβάνεται η αξία γηπέδων, οικοπέδων, κτηρίων, μηχανολογικού εξοπλισμού και μεταφορικών μέσων, εκτός των επιβατικών αυτοκινήτων», και πλέον στον αριθμητή του κλάσματος α3 θα λαμβάνονται επιπρόσθετα υπόψη και τα πάγια στοιχεία όλων των λοιπών δραστηριοτήτων της επιχείρησης (πέραν της δραστηριότητας κατασκευής δημοσίων έργων) καθώς και τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης που υποχρεωτικά αγοράζονται από την ε.ε. στο πλαίσιο εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης εφόσον αυτό προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη.

Είναι σαφές ότι η προτεινόμενη διάταξη εισάγει κατ' ουσίαν μία τεχνητή αύξηση της αξίας του κλάσματος α3 της παρ. 1 άρθ. 99 ΚΔΕ για συγκεκριμένες ε.ε. των τάξεων 3^{ης} έως και 7^{ης} του ΜΕΕΠ, οι οποίες ασκούν και άλλες δραστηριότητες πέραν της κατασκευής δημοσίων έργων (πχ. κατασκευή ιδιωτικών έργων) ή/και αναλαμβάνουν δημόσια έργα στο πλαίσιο εκτέλεσης των οποίων αγοράζουν επιβατικά ΙΧ δυνάμει προβλέψεων των συμβατικών τευχών.

Ωστόσο, ενόψει της διάταξης της παρ. 2(η) του άρθρου 46 του Π.Δ. 60/2007 (άρθρο 48 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), όπου ορίζεται ότι μεταξύ των τρόπων απόδειξης των τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων των εργοληπτών συμπεριλαμβάνεται και δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο εργολήπτης για την εκτέλεση της σύμβασης, προκύπτει ότι το να συνυπολογίζονται στον αριθμητή του κλάσματος α3, όπως προτείνεται από την εξεταζόμενη διάταξη του σχεδίου νόμου, επιπρόσθετα και τα πάγια στοιχεία όλων των λοιπών δραστηριοτήτων της εργοληπτικής επιχείρησης πέραν της δραστηριότητας κατασκευής δημοσίων έργων αντιβαίνει σαφώς στην προαναφερόμενη διάταξη του Π.Δ. 60/2007.

Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι από την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου δεν προκύπτει ειδική αιτιολόγηση της προτεινόμενης διάταξης, η Αρχή διαφωνεί με την προτεινόμενη ρύθμιση ως προσκρούουσα στο ενωσιακό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.

Επί της υποπαραγράφου 4 της παρ. 1:

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται η περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 99 ΚΔΕ και μειώνεται οριζόντια κατά 25% το οικονομικό μέγεθος «κύκλος εργασιών» του παρονομαστή του κλάσματος α1 του τμήματος Α του τύπου κατάταξης της παρ. 1 του άρθ. 99 ΚΔΕ για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση εγγραφής των ε.ε. 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης ΜΕΕΠ.

Ως εκ τούτου, και δεδομένου ότι από την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου δεν προκύπτει ειδική αιτιολόγηση της προτεινόμενης διάταξης, κρίνεται σκόπιμο να τεκμηριωθεί η επιλογή του προτεινόμενου ποσοστού μείωσης του προαναφερόμενου μεγέθους «κύκλος εργασιών» κατά 25%, έχοντας υπόψη ότι η προτεινόμενη διάταξη από μόνη της οδηγεί ουσιαστικά σε σημαντική αύξηση της αξίας του κλάσματος α1 του τύπου κατάταξης των ε.ε των τάξεων 3^{ης} έως και 7^{ης} του ΜΕΕΠ, στη δε περίπτωση των ε.ε 7^{ης} τάξης του ΜΕΕΠ το μειούμενο βάσει της προτεινόμενης διάταξης κατά 25% μέγεθος «κύκλος εργασιών» του παρονομαστή του κλάσματος α1 επηρεάζει ουσιωδώς και μειώνει αντιστοιχώς κατά 25% το ανώτατο όριο ανεκτέλεστου τμήματος εργολαβιών δημοσίων έργων υπολογιζόμενο βάσει της διάταξης της παρ. 4 άρθ. 20 ΚΔΕ, όπου ορίζεται ότι «Κάθε εργοληπτική επιχείρηση Μ.Ε.ΕΠ. προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή ως μέλος κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή ως αναγνωρισμένος υπεργολάβος, σύμφωνα με το άρθρο 68 του παρόντος, πρέπει να μην έχει μέσα σε ολόκληρη τη χώρα, πριν από τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό, ανεκτέλεστο μέρος εργολαβιών δημοσίων έργων του δημόσιου τομέα, ανώτερο από τα πιο κάτω όρια: (...) Για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις μέχρι και την έκτη τάξη, από το τριπλάσιο του ανώτατου ορίου της τάξης τους, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις της έβδομης τάξης, από το τετραπλάσιο του μεγέθους "κύκλος εργασιών", όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση δ` της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος και χρησιμοποιείται σαν παρονομαστής του κλάσματος α1 του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης ή από το τετραπλάσιο του μέσου όρου του μεγέθους "κύκλος εργασιών", όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση α` της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο. (...)».

Επί των υποπαραγράφων 1 και 2 της παρ. 2:

Με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιούνται οι διατάξεις των παρ. 4(β) και 5(α), 5(β) του άρθ. 100 ΚΔΕ και πλέον μειώνονται οι απαιτήσεις του ύψους των απαιτούμενων καταθέσεων και παγίων για την κατάταξη των ε.ε. 1^{ης} και 2^{ης} τάξης στο Μ.Ε.ΕΠ. (πχ. τα ελάχιστα ζητούμενα ύψη καταθέσεων διαμορφώνονται: α) για ε.ε 1^{ης} τάξης: σε 50.000€ από 73.368€, β) για ε.ε. 2^{ης} τάξης: σε 100.000€ από 140.866€), επιπλέον παρέχεται δε για πρώτη φορά η δυνατότητα να καλύπτονται οι απαιτήσεις αυτές σωρευτικά από πάγια και καταθέσεις.

Σε κάθε περίπτωση, και δεδομένου ότι από την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου δεν προκύπτει ειδική αιτιολόγηση της προτεινόμενης διάταξης, και ενόψει των διατάξεων του άρθ. 102 ΚΔΕ που καθορίζουν συγκεκριμένα τα ανώτατα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ που επιτρέπεται να αναλαμβάνουν οι ε.ε. του ΜΕΕΠ ανάλογα με την τάξη τους (πχ. το εν λόγω ανώτατο όριο για τις ε.ε. 1^{ης} τάξης ΜΕΕΠ είναι ποσού 750.000€, για τις δε ε.ε. 2^{ης} τάξης ΜΕΕΠ το όριο αυτό είναι ποσού 1.500.000€), επισημαίνεται ότι το επίπεδο οικονομικής – χρηματοοικονομικής επάρκειας / πιστοληπτικής ικανότητας που καλείται να αποδείξει μία ε.ε. του ΜΕΕΠ γενικά ως κριτήριο επιλογής για την ανάληψη ενός δημοσίου έργου πρέπει να συνδέεται άμεσα με το οριζόμενο στην προτεινόμενη διάταξη του νομοσχεδίου ύψος καταθέσεων και παγίων της ε.ε και πρέπει

επίσης να είναι εύλογο, ήτοι να μην ξεπερνά τη μηνιαία ή διμηνιαία δαπάνη ενός μέσου έργου της αντίστοιχης τάξης (με εξαίρεση έργα με αυτοχρηματοδότηση), σε κάθε δε περίπτωση να είναι τέτοιο ώστε να επιτρέπει στην ε.ε. να μπορεί να συνεχίσει απρόσκοπτα την εκτέλεση του έργου που έχει αναλάβει σε περίπτωση που για κάποιο εύλογο περιορισμένο χρονικό διάστημα (πχ. 1 – 2 μήνες) επέλθει προσωρινά κάποιο απρόβλεπτο πρόβλημα στη ροή χρηματοδότησης του έργου.

Επί των υποπαραγράφων 3 και 4 της παρ. 2:

Με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιούνται ουσιαστικά οι αντίστοιχες διατάξεις των αντίστοιχων περιπτώσεων α' των παρ. 6 και 8 του άρθ. 100 ΚΔΕ που αφορούν τις απαιτήσεις σε τεχνικούς Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) της βασικής στελέχωσης των ε.ε 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης του ΜΕΕΠ, και συγκεκριμένα οι απαιτήσεις βασικής στελέχωσης των ως άνω ε.ε. του ΜΕΕΠ μειώνονται ως εξής:

- στην 3^η τάξη: ο ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Δ' βαθμίδας (από τους δύο που προβλέπονται σήμερα) αντικαθίσταται από έναν (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας,
- στην 4^η τάξη: μειώνονται κατά έναν οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας ενώ προστίθεται ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Γ' βαθμίδας,
- στην 5^η τάξη: μειώνονται κατά έναν οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας ενώ προστίθεται ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Γ' βαθμίδας,
- στην 6^η τάξη: μειώνονται κατά έναν οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας ενώ προστίθεται ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Β' βαθμίδας και
- στην 7^η τάξη: μειώνονται κατά τέσσερις οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και κατά δύο οι τεχνικοί ΜΕΚ Γ' βαθμίδας.

Με βάση τις προαναφερόμενες διατάξεις, για τις οποίες σημειωτέον ότι από την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου δεν προκύπτει ειδική αιτιολόγηση παρά μόνον η παρατήρηση ότι συμβάλλουν στην επίλυση προβλημάτων του κατασκευαστικού κλάδου, και οι οποίες επιτρέπουν τεχνικοί ΜΕΚ ανώτερης βαθμίδας να αντικαθίστανται στη βασική στελέχωση των ε.ε. 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης ΜΕΕΠ με τεχνικούς ΜΕΚ κατώτερης βαθμίδας, είναι σαφές ότι επέρχεται μία ουσιαστική αλλαγή στις διατάξεις του ΚΔΕ που καθορίζουν το βασικό στελεχιακό δυναμικό των ε.ε. 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης ΜΕΕΠ που απαιτείται προκειμένου οι εν λόγω ε.ε. να αποδεικνύουν επαρκή τεχνική ικανότητα κατά την εγγραφή - κατάταξη / αναθεώρηση στις ως άνω τάξεις του ΜΕΕΠ (επισημαίνεται ότι η εν λόγω βασική τεχνική στελέχωση των ε.ε. του ΜΕΕΠ όπως ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθ. 100 ΚΔΕ επί της ουσίας σχετίζεται ευθέως με την τεχνική τους ικανότητα προς ανάληψη και εκτέλεση δημοσίων έργων).

Τέλος, επισημαίνεται ότι η εκτίμηση της επίπτωσης της προτεινόμενης διάταξης στην ποιότητα εκτέλεσης των δημοσίων έργων που εκτελούν ε.ε. 3^{ης} έως και 7^{ης} τάξης του ΜΕΕΠ δεν προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου ότι έχει με οποιονδήποτε τρόπο ληφθεί υπόψη κατά τη διαμόρφωση της προτεινόμενης διάταξης (πχ. ως προϊόν εμπεριστατωμένης διαβούλευσης του αρμόδιου Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων με τις επαγγελματικές ενώσεις των ε.ε. και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας).»

III. Γενικές Παρατηρήσεις επί του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.)

Συναφείς διατάξεις:

«Άρθρο 258 ΣΛΕΕ

(πρώην άρθρο 226 της ΣΕΚ)

Αν η Επιτροπή κρίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ των Συνθηκών, διατυπώνει αιτιολογημένη γνώμη επί του θέματος, αφού προηγουμένως παρέχει τη δυνατότητα στο κράτος αυτό να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του.

Αν το κράτος δεν συμμορφωθεί με τη γνώμη αυτή εντός της προθεσμίας που του τάσσει η Επιτροπή, η τελευταία δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Το **άρθρο 102 παρ. 1 του Ν.3669/2008 (ΚΔΕ)** θέτει τα όρια προϋπολογισμού (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ) ανά τάξη εργοληπτικών επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ. και συγκεκριμένα καθορίζει αφενός τα ανώτατα όρια π/υ για τις τάξεις Α1, Α2 και 1^η, αφετέρου ανώτατα και κατώτατα όρια για τις τάξεις 2^η, 3^η, 4^η, 5^η και 6^η, όπως και το κατώτατο όριο για την 7^η τάξη.

Εν προκειμένω, στη διάταξη του **άρθρου 102 παρ. 1 ΚΔΕ** ορίζονται τα εξής:

«1. Τα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία έργων, στα οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις, ανάλογα με την τάξη εγγραφής τους, είναι τα ακόλουθα:

- α) για την Α1 τάξη ανώτατο όριο ενενήντα χιλιάδες (90.000) ευρώ,
- β) για την Α2 τάξη ανώτατο όριο τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ,
- γ) για την πρώτη τάξη ανώτατο όριο επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ,
- δ) για τη δεύτερη τάξη ανώτατο όριο ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ και κατώτατο εκατόν εβδομήντα πέντε χιλιάδες (175.000) ευρώ,
- ε) για την τρίτη τάξη ανώτατο όριο τρία εκατομμύρια επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (3.750.000) ευρώ και κατώτατο πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ,
- στ) για την τέταρτη τάξη ανώτατο όριο επτά εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (7.500.000) ευρώ και κατώτατο ένα εκατομμύριο τετρακόσιες χιλιάδες (1.400.000) ευρώ,
- ζ) για την πέμπτη τάξη ανώτατο όριο είκοσι δύο εκατομμύρια (22.000.000) ευρώ και κατώτατο τρία εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (3.500.000) ευρώ,
- η) για την έκτη τάξη ανώτατο όριο σαράντα τέσσερα εκατομμύρια (44.000.000) ευρώ και κατώτατο δέκα εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (10.500.000) ευρώ,
- θ) για την έβδομη τάξη δεν τίθεται ανώτατο όριο, ενώ το κατώτατο όριο είναι τριάντα πέντε εκατομμύρια (35.000.000) ευρώ.»

Περαιτέρω, στη διάταξη του **άρθρου 102 παρ. 2 του Ν.3669/2008 (ΚΔΕ)** ορίζεται ότι: «2. Τα κατώτατα όρια προϋπολογισμού έργων που επιτρέπεται να αναλάβουν επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. για έργα που εκτελούνται στο νομό που βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης, καθώς και σε ένα δεύτερο νομό που δηλώνεται στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. και αναφέρεται στη βεβαίωση εγγραφής, ορίζονται για τις τάξεις που ισχύουν κατώτατα όρια, εκτός από την έβδομη τάξη, στο πενήντα τοις εκατό (50%) του κατώτατου ορίου προϋπολογισμού της τάξης τους. Η δήλωση αυτή γίνεται μέχρι την υποβολή της αίτησης επανάκρισης και ισχύει μέχρι την πρώτη, μετά την επανάκριση, αναθεώρηση της εγγραφής, χωρίς τη δυνατότητα ενδιάμεσης αλλαγής.»

Άρθρο 92 του Ν. 3669/2008

«Τήρηση του Μ.Ε.ΕΠ.

1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και η τακτική και η έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής τους, που ορίζονται στο παρόν άρθρο, γίνεται με αίτησή τους.

2. Η εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλόμενων στοιχείων και τα οποία υποχρεούνται να υποβάλουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.ΕΠ..

Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται από την υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων που είναι αρμόδια για την τήρηση του Μ.Ε.ΕΠ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 3. Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται ιδίως τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ., τα οποία συντάσσονται για κάθε έργο από τον κύριο του έργου ή το φορέα κατασκευής και περιέχουν πληροφορίες και αξιολογήσεις για τη δημοπρασία και την ανάδοχο επιχείρηση, για τις τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμπράξει στην κατασκευή του έργου με συμβάσεις κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας, οι οικονομικές καταστάσεις των χρήσεων των τριών (3) τελευταίων ετών, οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις πριν από την υποβολή αίτησης, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, οι ειδικές καταστάσεις τιμολογίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων, τα τιμολόγια ιδιωτικών έργων όλων των κατηγοριών, τα δικαιολογητικά πιστοποίησης των παγίων στοιχείων και της αξίας τους (οικόπεδα, γήπεδα, κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα πλην επιβατικών αυτοκινήτων), δικαιολογητικά για την απόδειξη της βασικής και της συμπληρωματικής στελέχωσης, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την αξιολόγηση των εργοληπτικών επιχειρήσεων Μ.Ε.ΕΠ..

3. Το Μ.Ε.ΕΠ. τηρείται από τη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών (Δ15) της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Στα πλαίσια τήρησης του Μητρώου, η υπηρεσία αυτή ασκεί τις αρμοδιότητες που της παρέχει ο νόμος και ιδίως συγκεντρώνει, ελέγχει και καταχωρεί μηχανογραφικά τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση εγγραφής και διαγραφή των εργοληπτικών επιχειρήσεων και παρέχει σχετικές πληροφορίες στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, όταν ζητούνται.

Χορηγεί επίσης «Ενημερότητα Πτυχίου» (Ε.Π.) στις εργοληπτικές επιχειρήσεις που υποχρεώνονται από το νόμο να διαθέτουν.

Η Επιτροπή Μ.Ε.ΕΠ. του άρθρου 95 του παρόντος είναι αρμόδια για την εγγραφή, την αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ. μέχρι και την πέμπτη (5η) τάξη. Για την εγγραφή, αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξη στις τάξεις έκτη (6η) και έβδομη (7η) εκδίδεται απόφαση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύστερα από γνώμη της επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ.. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., με υπογραφή του Προϊσταμένου της, εκδίδει τις πρωτότυπες βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. (πτυχία), ύστερα από την έκδοση της σχετικής απόφασης κατά τα ανωτέρω.

«4. Οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.Ε.Π. εργοληπτικές επιχειρήσεις οφείλουν να γνωστοποιούν στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.Ε.Π. κάθε επικείμενη αντικατάσταση των προσώπων που αποτελούν τη στελέχωση της επιχείρησης. Αντικατάσταση στελέχους επιτρέπεται μόνο για σοβαρό λόγο και εγκρίνεται από την Επιτροπή Μ.Ε.Ε.Π. ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.Ε.Π.. Ύστερα από την έγκριση εκδίδεται νέα βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. Αίτηση αποδέσμευσης από την επιχείρηση μπορεί να υποβάλλεται και από τα στελέχη. Η αίτηση κοινοποιείται και στην επιχείρηση και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 98.»

5. Οι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.Κ. επιτρέπεται να στελεχώνουν μία μόνο εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ.. Η συμμετοχή τους πρέπει να είναι ενεργός και παρακολουθείται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ.. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να παραπέμπει τα ανωτέρω στελέχη, των οποίων η συμμετοχή κρίνεται εικονική ή ανεπαρκής, στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο.

Η ελάχιστη στελέχωση της επιχείρησης πρέπει να είναι συνεχής καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της και να αποδεικνύεται με βεβαίωση ασφάλισης του προσωπικού από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

6. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να καθορίζεται ο τύπος και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να περιέχουν τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ., που εκδίδει ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής, τα χρονικά διαστήματα έκδοσης και κοινοποίησής τους στον ανάδοχο και τις λοιπές τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμπράξει στην κατασκευή του έργου, ο τρόπος υποβολής τους στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να ορισθεί προθεσμία μέσα στην οποία τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, εντός συγκεκριμένων χρονικών προθεσμιών, ανεξάρτητα από την υποβολή αίτησης τακτικής ή έκτακτης αναθεώρησης της εγγραφής τους. Η παράλειψη υποβολής των στοιχείων αυτών, με ευθύνη της εργοληπτικής επιχείρησης, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος να τα επικαλεσθεί κατά την υποβολή αίτησης τακτικής ή έκτακτης αναθεώρησης και δίνει το δικαίωμα στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. να προχωρήσει με πρωτοβουλία της σε έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής της επιχείρησης.

Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής οφείλει να συντάσσει και υποβάλει τα σχετικά πιστοποιητικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες του, οι υπάλληλοι των οποίων, σε περίπτωση που αμελούν να το πράξουν, υπέχουν και πειθαρχικές ευθύνες, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 40 του παρόντος.

7. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις, που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, υποχρεούνται να υποβάλουν ετησίως τις οικονομικές τους καταστάσεις και έκθεση δραστηριότητας, πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου του έτους που έπεται της χρήσης στην οποία αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπουργική απόφαση Δ15/οικ/ 24900/28.6.2002 (ΦΕΚ 833 Β'). Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιείται η διαδικασία υποβολής των ανωτέρω στοιχείων.

8. Κάθε επιχείρηση υποχρεούται, μέχρι τέλους του πρώτου εξαμήνου του επόμενου έτους κάθε χρήσης, να καταθέτει στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την πιστοποίηση του κύκλου εργασιών της από ιδιωτικά έργα. Η παράλειψη της υποβολής των στοιχείων αυτών, μέσα στην προθεσμία αυτή, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος της επιχείρησης να επικαλεσθεί τον κύκλο εργασιών από τα έργα αυτά. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται τα στοιχεία αυτά και κάθε άλλο θέμα.

9. Οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 107 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ..

10. Η κατάταξη στις κατηγορίες και τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. ισχύει για μία τριετία (τακτική αναθεώρηση).

11. Αν η εργοληπτική επιχείρηση δεν υποβάλει αίτηση τακτικής αναθεώρησης, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες, από τη συμπλήρωση της τριετίας ή εξαετίας, κατά περίπτωση, τεκμαίρεται ότι ελλείπουν οι προϋποθέσεις παραμονής της στις κατηγορίες και τάξεις που έχει καταταχθεί και διαγράφεται από το Μ.Ε.ΕΠ.. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο της εξηκονταήμερης προθεσμίας.

12. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να ενεργήσει οποτεδήποτε έκτακτη αναθεώρηση αν διακριβωθούν νεότερα δυσμενή στοιχεία που επηρεάζουν αρνητικά την ομαλή και αξιόπιστη λειτουργία της επιχείρησης, διαγράφοντάς την από ορισμένες ή όλες τις κατηγορίες έργων ή υποβιβάζοντάς την από την τάξη εγγραφής της.

13. Η τακτική ή έκτακτη αναθεώρηση μπορεί να συνδυασθεί με μεταβολή στις κατηγορίες και τάξεις για τις οποίες είχε εγκριθεί στο παρελθόν η εγγραφή της επιχείρησης. Η μεταβολή αυτή μπορεί να περιλαμβάνει και διαγραφή από κατηγορίες ή υποβιβασμό σε τάξη, έστω και αν αυτό δεν ζητήθηκε από τη επιχείρηση.

14. Μετά την παρέλευση διετίας από την έκτακτη επανάκριση, που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2940/ 2001 (ΦΕΚ 180 Α'), μπορεί να γίνει έκτακτη αναθεώρηση με αίτηση της επιχείρησης.

15. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα συμβούλου σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή στο Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών (ΙΟΚ), το οποίο προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25 Α'), προς υποβολή της υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., για τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλόμενων αιτήσεων επανάκρισης, τακτικής και έκτακτης αναθεώρησης των εργοληπτικών επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και της παροχής κάθε είδους τεχνικής βοήθειας.»

Άρθρο 2 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων

Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια»

Άρθρο 44 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Έλεγχος της καταλληλότητας, επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων

1. Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στα άρθρα 53 και 55, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 24, αφού οι αναθέτουσες αρχές ελέγξουν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλεισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 46. Ο έλεγχος της καταλληλότητας πραγματοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 47 έως 52, και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με τα αμερόληπτα κριτήρια και τους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 47 και 48, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες.

Η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στα άρθρα 47 και 48 καθώς και το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για μια δεδομένη σύμβαση, πρέπει να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης.

Τα ελάχιστα αυτά επίπεδα αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού.

3. Στις κλειστές διαδικασίες, στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και στον ανταγωνιστικό διάλογο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων οι οποίοι προσκαλούνται για να υποβάλουν προσφορά, να διαπραγματευθούν ή να συμμετάσχουν στο διάλογο, υπό τον όρο να υπάρχει ικανός αριθμός κατάλληλων υποψηφίων. Οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν, κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού, αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή κανόνες που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν, τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που προβλέπουν να καλέσουν και, ενδεχομένως, τον μέγιστο αριθμό.

Στην κλειστή διαδικασία, ο ελάχιστος αριθμός είναι πέντε. Στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατόπιν δημοσίευσης προκήρυξης και ανταγωνιστικού διαλόγου, ο ελάχιστος αριθμός είναι τρεις. Εν πάση περιπτώσει, ο αριθμός υποψηφίων που καλούνται πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζει πραγματικό ανταγωνισμό.

Οι αναθέτουσες αρχές καλούν αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο προς τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που έχει καθορισθεί εκ των προτέρων. Στην περίπτωση που ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα είναι μικρότερος από το ελάχιστο όριο, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίζει τη διαδικασία καλώντας τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων. Η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να περιλαμβάνει στη διαδικασία αυτή άλλους οικονομικούς φορείς που δεν υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής ή υποψήφιους που δεν πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων.

4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 29, παράγραφος 4, και στο άρθρο 30, παράγραφος 4, πραγματοποιούν αυτόν τον περιορισμό με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στο περιγραφικό έγγραφο. Στην τελική φάση, ο αριθμός αυτός πρέπει να επιτρέπει τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων προσφορών ή υποψηφίων.»

Άρθρο 45 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος

1. Αποκλείεται της συμμετοχής σε δημόσια σύμβαση, ο υποψήφιος ή προσφέρων, εις βάρος του οποίου υπάρχει οριστική καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους λόγους που απαριθμούνται κατωτέρω:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου(20).

β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997(21) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου(22).

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων(23).

δ) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες(24).

Τα κράτη μέλη καθορίζουν, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και υπό την επιφύλαξη του κοινοτικού δικαίου, τους όρους εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

Μπορούν να προβλέπουν παρέκκλιση από την υποχρέωση του πρώτου εδαφίου για επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος.

Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, οι αναθέτουσες αρχές, οσάκις απαιτείται, ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποβάλλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και μπορούν, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων/ προσφερόντων, να απευθύνονται στις

αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή των προσφερόντων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο ή προσφέροντα εγκατεστημένο σε κράτος άλλο από εκείνο της αναθέτουσας αρχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες, τα αιτήματα αυτά αφορούν τα νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

2. Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:

α) τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση δραστηριοτήτων, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό ή σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

β) έχει κινηθεί εναντίον του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

γ) έχει καταδικασθεί βάσει απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας, και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή.

δ) έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο ενδέχεται να διαθέτουν οι αναθέτουσες αρχές.

ε) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας της αναθέτουσας αρχής.

στ) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την πληρωμή των φόρων και τελών σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας της αναθέτουσας αρχής.

ζ) είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος τμήματος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και τηρουμένου του κοινοτικού δικαίου, τους όρους εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β), γ), ε) και στ):

α) για την παράγραφο 1 και την παράγραφο 2 σημεία α), β) και γ), την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις.

β) για την παράγραφο 2 σημεία ε) ή στ), πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους.

Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό, ή που αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β) ή γ), αυτό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση του

ενδιαφερόμενου ή, στα κράτη μέλη όπου δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές και τους οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για την έκδοση των εγγράφων, πιστοποιητικών ή δηλώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και ενημερώνουν την Επιτροπή. Η ανακοίνωση αυτή δεν θίγει το ισχύον δίκαιο σε ζητήματα προστασίας των δεδομένων.»

Άρθρο 46 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας

Είναι δυνατόν να ζητείται από κάθε οικονομικό φορέα που επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσια σύμβαση να αποδεικνύει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζει ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό, όπως προσδιορίζονται στο παράρτημα ΙΧ Α για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, στο παράρτημα ΙΧ Β για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και στο παράρτημα ΙΧ Γ για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασής του.

Στις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, οσάκις οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να τους ζητάει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.»

Άρθρο 47 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

1. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα είναι δυνατόν, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή, ενδεχομένως, πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων.

β) ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

γ) δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, συναρτήσει της ημερομηνίας δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή έναρξης των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.

2. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, ενδεχομένως και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτές. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών.

3. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 4 μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

4. Οι αναθέτουσες αρχές υποδεικνύουν, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποιο ή ποια από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιολογητικά επέλεξαν καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

5. Αν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει κατάλληλο.»

Άρθρο 48 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες

1. Οι τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αξιολογούνται και ελέγχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι τεχνικές ικανότητες των οικονομικών φορέων μπορούν να αποδεικνύονται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των προμηθειών, ή των υπηρεσιών:

α) i) υποβολή καταλόγου των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης των σημαντικότερων εργασιών. Τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρουν το ποσό, τον χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών και προσδιορίζουν εάν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και εάν περατώθηκαν κανονικά ενδεχομένως, η αρμόδια αρχή διαβιβάζει τα πιστοποιητικά αυτά απευθείας στην αναθέτουσα αρχή,

ii) υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Οι παραδόσεις και οι παροχές υπηρεσιών αποδεικνύονται:

- εάν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή,

- εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με βεβαίωση του αγοραστή ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατόν, με απλή δήλωση του οικονομικού φορέα

β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρησή του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολήπτης για την εκτέλεση του έργου

γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των μέτρων που λαμβάνει ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών για την εξασφάλιση της ποιότητας και του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του

δ) εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, έλεγχο διενεργούμενο από την αναθέτουσα αρχή ή, εξ ονόματός της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού ο έλεγχος αυτός αφορά το παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή τις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας

ε) αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή/και των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, ιδίως του ή των υπευθύνων για την παροχή των υπηρεσιών ή τη διεξαγωγή των εργασιών

στ) για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης

ζ) δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και για τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία

η) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολήπτης για την εκτέλεση της σύμβασης

θ) αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο ο πάροχος υπηρεσιών προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας

ι) όσον αφορά τα προϊόντα που παρέχονται:

i) δείγματα, περιγραφή ή/και φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής,

ii) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, ανεγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα.

3. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, ενδεχομένως και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι, για την εκτέλεση της σύμβασης, θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν με την προσκόμιση της δέσμευσης των φορέων αυτών να θέσουν στη διάθεση του οικονομικού φορέα τους αναγκαίους πόρους.

4. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 4 μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

5. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο προμήθειες για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, την παροχή υπηρεσιών και/ή την εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται ιδίως βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

6. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει, στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποια δικαιολογητικά από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 πρέπει να προσκομισθούν.»

Άρθρο 52 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ

«Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθιερώνουν είτε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργολάβων, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών είτε πιστοποίηση από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς πιστοποίησης.

Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν τις προϋποθέσεις εγγραφής στους καταλόγους αυτούς, καθώς και εκείνες που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από τους οργανισμούς πιστοποίησης, στο άρθρο 45 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), στο άρθρο 46, στο άρθρο 47 παράγραφοι 1, 4 και 5, και στο άρθρο 48 παράγραφοι 1, 2, 5 και 6, στο άρθρο 49 και, ενδεχομένως, στο άρθρο 50.

Τα κράτη μέλη τις προσαρμόζουν επίσης στα άρθρα 47 παράγραφος 2 και 48 παράγραφος 3, για τις αιτήσεις εγγραφής που υποβάλλουν οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και που επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Αυτοί οι επιχειρηματίες πρέπει, σε αυτή την περίπτωση, να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής τις προβλεπόμενες στα άρθρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο και τις οποίες επικαλούνται οι επιχειρηματίες αυτοί για την εγγραφή τους.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή που διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον κατάλογο/ η πιστοποίηση καθώς και η σχετική κατάταξη.

3. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, πιστοποιούμενη από τους αρμόδιους οργανισμούς, ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών, τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με το άρθρο 45 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), το άρθρο 46, το άρθρο 47 παράγραφος 1 σημεία β) και γ), και το άρθρο 48 παράγραφος 2, σημεία α) i), β), ε), ζ) και η) για τους εργολήπτες, παράγραφος 2 σημεία α) ii), β), γ), δ) και ι) για τους προμηθευτές και παράγραφος 2 σημεία α) ii) και γ) έως θ) για τους παρόχους υπηρεσιών.

4. Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν είναι δυνατόν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα.

Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

5. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν είναι δυνατόν να ζητούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που είναι υπήκοοι του οικείου κράτους και, εν πάση περιπτώσει, όχι άλλες από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 45 έως 49 και, ενδεχομένως, το άρθρο 50.

Εντούτοις, η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν μπορεί να επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς των άλλων κρατών μελών για τη συμμετοχή τους σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

6. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο ή την έκδοση του πιστοποιητικού. Πρέπει να ενημερώνονται σε ένα ευλόγως σύντομο χρονικό διάστημα για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης.

7. Οι οργανισμοί πιστοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση.

8. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν επίσημους καταλόγους ή οργανισμούς πιστοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, πρέπει να ανακοινώνουν στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη μέλη τη διεύθυνση του οργανισμού στον οποίο μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις.»

Καταρχήν παρατηρούνται τα κάτωθι:

Ο ΚΔΕ (αρ. 92 επ.) θεσπίζει ένα σύστημα εγγραφής σε μητρώο για όλες τις εγκεκριμένες ελληνικές τεχνικές εταιρείες, οι οποίες κατατάσσονται σε επτά τάξεις, ανάλογα με την τεχνική τους ικανότητα και τη χρηματοοικονομική τους επάρκεια· κάθε τάξη αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα κατώτατα και ανώτατα όρια προϋπολογισμού των έργων που μπορούν να αναληφθούν από την τάξη αυτή και εισάγει λόγο αποκλεισμού από συμμετοχή στην ανάθεση έργου, επιχειρήσεων που έχουν εγγραφεί σε υψηλότερες τάξεις και αντιστρόφως.

Το άρθρο 42 παρ. 2 του ΠΔ 60/2007 δίνει στις αναθέτουσες αρχές το δικαίωμα να επιβάλουν ελάχιστα, αλλά όχι μέγιστα επίπεδα ικανοτήτων. Επιπλέον σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο όλες οι απαιτήσεις που μπορούν να επιβληθούν στους υποψηφίους πρέπει να είναι συνδεδεμένες και ανάλογες προς το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης για την οποία προκηρύσσεται ο διαγωνισμός.

Αντικείμενο της διάταξης αυτής, όπως έχει αποσαφηνισθεί από το Δικαστήριο «δεν είναι η οριοθέτηση της αρμοδιότητας των κρατών μελών όσον αφορά τον προσδιορισμό του επιπέδου οικονομικής και χρηματοδοτικής ικανότητας που απαιτείται για τη συμμετοχή στα διάφορα δημόσια έργα, αλλά ο καθορισμός των δικαιολογητικών ή αποδεικτικών στοιχείων που μπορούν να προσκομίζονται για να δικαιολογηθεί η χρηματοδοτική και οικονομική ικανότητα του εργολήπτη» (C-27/86 και C-29/86 CEI και Bellini σκ. 13 και C-31/87 Beentjes σκ. 17).

Εξάλλου το Δικαστήριο έχει επίσης αποφανθεί ότι «η αρχή απαγορεύσεως των διακρίσεων έχει εφαρμογή σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας συνάψεως δημόσιας συμβάσεως και όχι μόνον από την στιγμή που ένας επιχειρηματίας έχει υποβάλει προσφορά» (C-16/98 SYDE Vendee σκ.107).

Πέραν των ανωτέρω το άρθρο 43 παρ. 2 του ΠΔ 60/2007 ορίζει εξαντλητικά τους λόγους αποκλεισμού (προαιρετικούς) μεταξύ των οποίων και οι απτόμενοι των επαγγελματικών ιδιοτήτων των υποψηφίων (C-226/04 και C-228/04 La Cascina και λοιποί σκ. 22, C-213/07 Μηχανική σκ.43, C-74/09 Batiments et Ponts Contruction σκ. 43, C-465/11 Forposta σκ. 38). Ωστόσο το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία δεν κωλύει ένα κράτος μέλος να προβλέψει και άλλους λόγους αποκλεισμού εκτός από εκείνους που αναφέρονται στο άρθρο 43 παρ. 2 και συνεπώς δεν άπτονται των επαγγελματικών ιδιοτήτων, οι οποίοι θα είναι αποδεκτοί μόνο εάν αποσκοπούν στην εξασφάλιση της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και εφόσον είναι ανάλογοι προς τον επιδιωκόμενο στόχο (C-213/07 Μηχανική

σκ.44, 47 και 48).

Επιπλέον το Δικαστήριο έχει καθιερώσει το κριτήριο της αναλογικότητας που προβλέπει ότι περιοριστικά μέτρα μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τη νομοθεσίας της ΕΕ μόνο εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι i) έχουν θεσπισθεί για την εξυπηρέτηση θεμιτού σκοπού δημόσιας τάξης που έχει τεθεί προς το γενικό συμφέρον, ii) εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, iii) είναι κατάλληλα για την επίτευξη αυτού του επιδιωκόμενου σκοπού και iv) δεν είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού (C-148/91 Veronica σκ. 9, C-19/92 Kraus σκ. 32, C-55/94 Gebhard σκ. 37, C-415/93 Bosman σκ. 104).

Με βάση τα ανωτέρω οι διατάξεις των άρθρων 92 επ. του ν. 3669/2008 πρέπει να ελέγχονται για τη συμμόρφωσή τους προς τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 42 και 43 του ΠΔ 60/2007 και προς τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αναλογικότητας, δεδομένου ότι επιβάλλουν τον αποκλεισμό από τις διαγωνιστικές διαδικασίες κατάλληλων υποψηφίων, οι οποίοι διαθέτουν τα ίδια ή και υψηλότερα επαγγελματικά προσόντα και τεχνικές ικανότητες από εκείνα που απαιτούνται για την εκτέλεση των έργων από τις εταιρείες που γίνονται δεκτές.

Συναφώς επισημαίνεται ότι πρόσφατα (20/11/2013)², η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 258 ΣΛΕΕ με την έκδοση αιτιολογημένης γνώμης απευθυνόμενης στην Ελληνική Δημοκρατία, λόγω των περιορισμών που προβλέπει ο ν. 3669/2008 όσον αφορά τη συμμετοχή των ελληνικών εργοληπτικών επιχειρήσεων σε ορισμένες διαδικασίες υποβολής προσφορών.

IV. Το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο εγκυκλίου:

Η Διεύθυνση Δ15 Μητρώων Τεχνικών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων υπέβαλε στην Αρχή το κάτωθι σχέδιο εγκυκλίου του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων:

² Σύμφωνα με το από 20/11/2013 ενημερωτικό σημείωμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την σχετική δέσμη αποφάσεων για υποθέσεις παράβασης μηνός Νοεμβρίου 2013 όπου αναφέρονται τα ακόλουθα: «Η ελληνική νομοθεσία θεσπίζει ένα σύστημα υποχρεωτικής εγγραφής των εγχώριων τεχνικών εταιρειών σε μητρώο, το οποίο προκαθορίζει ποιες εργοληπτικές επιχειρήσεις μπορούν να συμμετάσχουν σε κάθε πρόσκληση υποβολής προσφορών. Οι όροι του μητρώου δυνάμει των οποίων οι δυνητικοί υποψήφιοι μπορούν να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς παραβιάζουν τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή καλεί την Ελλάδα να καταργήσει τις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις εντός δύο μηνών. Αν δεν ληφθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, η Επιτροπή μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο της ΕΕ. Η ελληνική νομοθεσία θεσπίζει ένα σύστημα εγγραφής σε μητρώο για όλες τις εγκεκριμένες εγχώριες τεχνικές εταιρείες, οι οποίες κατατάσσονται σε τάξεις· κάθε τάξη αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα κατώτατα και ανώτατα όρια προϋπολογισμού. Αυτό το σύστημα υποχρεωτικής εγγραφής σε μητρώο έχει ως αποτέλεσμα να αποκλείονται εταιρείες που έχουν την οικονομική, δημοσιονομική, επαγγελματική και τεχνική επάρκεια ώστε να εκτελέσουν μια σύμβαση από τη διαδικασία υποβολής προσφορών, για τον μόνο λόγο ότι η χρηματοοικονομική τους επάρκεια είναι διαφορετική –συνήθως, μεγαλύτερη– από η συγκεκριμένη τάξη προϋπολογισμού που επιτρέπεται για τη διαδικασία. Αυτό το περιοριστικό καθεστώς παραβιάζει τους κανόνες της οδηγίας 2004/18/EK και τις θεμελιώδεις αρχές για ίση μεταχείριση και απαγόρευση των διακρίσεων στις οποίες στηρίζονται οι κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις.»

«ΘΕΜΑ: Τροποποίηση, με το άρθρο 107 του Ν. 4199/2013 (ΦΕΚ 216 τ. Α'/11-10-2013), διατάξεων της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων (Κ.Δ.Ε) που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08)

Σας πληροφορούμε, ότι στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 216 τ. Α'/11-10-2013) δημοσιεύτηκε ο Ν. 4199/2013, με θέμα «Δημόσιες υπεραστικές οδικές μεταφορές επιβατών - Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών και άλλες διατάξεις».

Με το άρθρο 107 του ανωτέρω νόμου επήλθαν οι ακόλουθες μεταβολές σε διατάξεις που αφορούν το Μητρώο εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.) :

1) Σύμφωνα με την παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου οι εταιρείες κατά την εξέταση της αίτησης εγγραφής ή αναθεώρησης τους στην 3η έως 7η τάξη του Μ.Ε.Ε.Π, έχουν πλέον τη δυνατότητα, εκτός του κύκλου εργασιών της τελευταίας τριετίας, να επικαλεστούν τον κύκλο εργασιών, που εκτέλεσαν το αμέσως προηγούμενο έτος από την προαναφερθείσα περίοδο, υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχουν κάνει χρήση του κύκλου εργασιών του τελευταίου έτους πριν την υποβολή της αίτησης και ο κύκλος εργασιών αυτός, δεν έχει χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη αίτησή τους.

Επισημαίνεται, ότι η περίοδος αυτή δεν είναι αναγκαίο, να αφορά πλήρη ημερολογιακά έτη, αλλά πρέπει οπωσδήποτε να αφορά συνεχόμενη περίοδο.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, για τις αιτήσεις που θα υποβληθούν εντός του 2013 και κατ' αναλογία, για τις αιτήσεις που θα υποβληθούν τα επόμενα έτη, υπάρχουν οι παρακάτω επιλογές επίκλησης κύκλου εργασιών:

Α. Για τις εταιρείες των οποίων η διαχειριστική χρήση λήγει στις 31/12, με συνεχόμενο τριετή κύκλο εργασιών 01/01/2009 έως 31/12/2012,

Β. Για τις εταιρείες των οποίων διαχειριστική χρήση λήγει στις 30/06 :

εάν έχουν υποβάλλει αίτηση αναθεώρησης ως τις 30/06/2013, με συνεχόμενο τριετή κύκλο εργασιών, που περιέχεται στην περίοδο 01/07/2008 έως 30/06/2012 και

εάν έχουν υποβάλλει ή θα υποβάλλουν αίτηση αναθεώρησης από τις 01/07/2013 έως τις 31/12/2013 με συνεχόμενο τριετή κύκλο εργασιών, που περιέχεται στην περίοδο 01/07/2009 έως 30/06/2013.

Επισημαίνεται, ότι σύμφωνα με το άρθρο 96 παρ. 1 σημείο ε της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), η εταιρεία μπορεί, να επικαλεστεί και μέρος του κύκλου εργασιών της τρέχουσας διαχειριστικής χρήσης, μέχρι και το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο πριν την υποβολή της αίτησης, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη, εφόσον περιλαμβάνεται σε προσωρινό ισολογισμό και προκύπτει ιδίως από αντίστοιχα πιστοποιητικά, τιμολόγια και φορολογικές δηλώσεις.

2) Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου, στον κύκλο εργασιών των εταιρειών για την κάλυψη του ελάχιστου ορίου εμπειρίας, συνυπολογίζεται και ο κύκλος εργασιών θυγατρικών τους εταιρειών με έδρα στο εξωτερικό, για δημόσια και ιδιωτικά έργα, που εκτελέστηκαν στο εξωτερικό, ο οποίος θα βεβαιώνεται από επικυρωμένο πιστοποιητικό του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής και αντίστοιχη κατάσταση τιμολογίων εσόδων, βεβαιωμένη από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, για τις εργασίες αυτές. Επίσης τα ανωτέρω τιμολόγια, εφόσον στη χώρα του εξωτερικού, οι εταιρείες υποχρεούνται να συντάσσουν φορολογικές δηλώσεις, πρέπει, να έχουν περιληφθεί στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος της θυγατρικής επιχείρησης, επικυρωμένες για τη γνησιότητά τους από τις αρμόδιες αρχές. Σε περίπτωση, που το πιστοποιητικό είναι του φορέα κατασκευής, πρέπει, να προσκομιστεί βεβαίωση της αρμόδιας δημόσιας αρχής της χώρας, που εκτελέστηκε το έργο, από την οποία να προκύπτει, ότι ο ανάδοχος ανέλαβε και κατασκεύασε το έργο ή μέρος αυτού, καθώς και το συμφωνητικό

βεβαίωσης της χρονολογίας για την ανάθεση από τον ανάδοχο στην επιχείρηση της κατασκευής του έργου ή μέρους αυτού.

Επισημαίνεται, ότι όλα τα δημόσια έγγραφα από τα οποία αποδεικνύεται ο κύκλος εργασιών της θυγατρικής επιχείρησης (πιστοποιητικά εμπειρίας, φορολογικές δηλώσεις κ.λ.π.) πρέπει, να είναι επίσημα μεταφρασμένα ως εξής:

Όσα έχουν εκδοθεί από Αρχή χώρας συμβεβλημένης στη Σύμβαση της Χάγης πρέπει, να φέρουν την σφραγίδα της Σύμβασης της Χάγης (Apostile) και να είναι επίσημα μεταφρασμένα.

Για όσα έχουν εκδοθεί από Αρχή χώρας μη συμβεβλημένης στη Σύμβαση της Χάγης, η εταιρεία πρέπει να προσκομίσει:

Βεβαίωση του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών, ότι η χώρα αυτή δεν είναι συμβεβλημένη στην Σύμβαση της Χάγης και επιπλέον το πιστοποιητικό εμπειρίας, το οποίο πρέπει, να είναι επίσημα μεταφρασμένο, πρέπει να φέρει:

θεώρηση από την Ελληνική Προξενική Αρχή της χώρας προέλευσης του εγγράφου ή από την Προξενική Αρχή της χώρας αυτής στην Ελλάδα και εν συνέχεια από το Τμήμα Επικυρώσεων του ΚΕΠΠΑ του Υπουργείου Εξωτερικών ή το αντίστοιχο Γραφείο Επικυρώσεων στην Υπηρεσία Διεθνών Σχέσεων (Υ.Δι.Σ.) Θεσσαλονίκης (Διοικητήριο) (για την επικύρωση της υπογραφής των διαπιστευμένων υπαλλήλων των ξένων Διπλωματικών και Προξενικών Αρχών στην Ελλάδα).

3) Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου στον υπολογισμό του αριθμητή του κλάσματος α3 του Τύπου Κατάταξης, αλλά όχι για την κάλυψη των ελάχιστων ορίων παγίων και μηχανολογικού εξοπλισμού, συνυπολογίζονται και τα πάγια στοιχεία όλων των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, καθώς και τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης, που υποχρεωτικά αγοράζονται στο πλαίσιο εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης, εφόσον αυτό προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη.

Με την αλλαγή αυτή, για το υπολογισμό του αριθμητή του κλάσματος α3 του Τύπου Κατάταξης συνυπολογίζονται οι κάτωθι κωδικοί λογαριασμών του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου :

Λογαριασμός 10 «Εδαφικές εκτάσεις»,

Λογαριασμός 11 «Κτίρια – Εγκαταστάσεις Κτιρίων – Τεχνικά Έργα»,

Λογαριασμός 12 «Μηχανήματα – Τεχνικές Εγκαταστάσεις – Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός»,

Λογαριασμός 13 «Μεταφορικά Μέσα» (13.00, 13.02 – 13.06 και 13.01 από τον οποίο εξαιρούνται τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης, τα οποία δεν έχουν αγοραστεί στο πλαίσιο εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης που προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη),

Λογαριασμός 14.03 «Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ηλεκτρονικά συστήματα» το Hardware το οποίο έχουν στην κατοχή τους οι εταιρείες, καθώς και ο λοιπός εξοπλισμός που απαιτείται για την λειτουργία τους (περιφερειακές συσκευές Η/Υ), αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα συνυπολογιστεί το software,

Λογαριασμός 15.01 «Κτίρια – Εγκαταστάσεις Κτιρίων – Τεχνικά έργα υπό εκτέλεση»

Λογαριασμός 15.02 «Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός υπό εκτέλεση»

Λογαριασμός 15.03 «Μεταφορικά μέσα υπό εκτέλεση»

ανεξάρτητα αν τα πάγια στοιχεία που περιλαμβάνονται στους ανωτέρω κωδικούς δεν αφορούν την κατασκευαστική δραστηριότητα της επιχείρησης (π.χ. φωτοβολταϊκά πάρκα, ανεμογεννήτριες κ.λ.π.).

Το σύνολο των ανωτέρω παγίων πρέπει να ανήκουν στην κυριότητα της εταιρείας ή να κατέχονται δυνάμει συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Επίσης, σύμφωνα με την υποπερίπτωση iii της περίπτωσης γ της παρ. 2 του άρθρου 99 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), στα πάγια συνυπολογίζεται

και η αξία του κύριου και βοηθητικού μηχανολογικού εξοπλισμού και των μεταφορικών μέσων, εκτός από τα επιβατικά αυτοκίνητα, που ανήκουν στις κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει η εργοληπτική επιχείρηση, που κρίνεται, κατά τα ποσοστά συμμετοχής της σε αυτές, όπως προκύπτει από τα προσκομιζόμενα συμφωνητικά σύστασης αυτών, αν δεν έχουν εισφερθεί από τα μέλη τους προς αυτές.

Ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των παγίων αυτών καθαρίζεται στη περίπτωση γ της παρ. 2 του άρθρου 99 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08) και την Δ15/οικ/14686/02-10-2001 (ΦΕΚ 1324 τ. Β' / 11-10-2001) Υπουργική Απόφαση.

4) Με την παρ. 4 του άρθρου μειώθηκε ο παρανομαστής του κλάσματος α1 του Τύπου κατάταξης ανά αιτούμενη τάξη για τις εταιρείες 3ης έως 7ης τάξης. Οι παρανομαστές των κλασμάτων α2 (Ιδία Κεφάλαια) και α3 (Πάγια) του Τύπου Κατάταξης, καθώς και τα ελάχιστα όρια Ιδίων Κεφαλαίων, Παγίων, Ακινήτων και Μηχανικού Εξοπλισμού, διατηρήθηκαν ως έχουν. Οι παρανομαστές του κλάσματος α1 του Τύπου κατάταξης ανά αιτούμενη τάξη καθώς και η ελάχιστη εμπειρία ανά κατηγορία έργων και αιτούμενη τάξη, βάσει της περίπτωσης β της παραγράφου 8 του άρθρου 100 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

Αιτούμενη τάξη	Παρανομαστής κλάσματος α1	Ελάχιστη εμπειρία ανά κατηγορία έργων και τάξη	
		Βασική Κατηγορία	Πρόσθετη κατηγορία
3 ^η	2.025.000 €		
4 ^η	4.125.000 €	1.031.250 €	206.250 €
5 ^η	11.250.000 €	2.812.500 €	562.500 €
6 ^η	22.500.000 €	5.625.000 €	1.125.000 €
7 ^η	135.000.000 €		

Επίσης με την μεταβολή αυτή και σύμφωνα με το άρθρο 68 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), τροποποιείται το ανώτατο όριο ανεκτέλεστου μέρους εργολαβιών δημοσίων έργων, των εταιρειών 7ης τάξης, προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχοι ή ως μέλη αναδόχων κοινοπραξιών ή ως μέλη κατασκευαστικών κοινοπραξιών ή ως αναγνωρισμένοι υπεργολάβοι, ορίζεται στα 520.000.000 €. Επίσης, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), το ανώτατο όριο ανεκτέλεστου μέρους εργολαβιών δημοσίων έργων των εταιρειών 7ης τάξης μπορεί, να υπολογιστεί και από το τετραπλάσιο του μέσου όρου του μεγέθους «κύκλος εργασιών», όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 99, της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο.

5) Με την παρ. 5 του άρθρου περιορίστηκε στις περιπτώσεις συγχώνευσης ο αριθμός των επιχειρήσεων, των οποίων ο συντελεστής Γ' συνυπολογίζεται στον Τύπο Κατάταξης της απορροφώσας εταιρείας και μειώθηκε ο συντελεστής στάθμισης του συντελεστή Γ' πέραν των δύο εταιρειών. Αναλυτικότερα:

α) Για τις δύο πρώτες, ο συντελεστής Γ' της εταιρείας προκύπτει από το άθροισμα των Συντελεστών Κατάταξης Γ' της καθεμίας,

β) Για την τρίτη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το πενήντα τοις εκατό (50%) του Συντελεστή Κατάταξης Γ' της επιχείρησης αυτής και

δ) για την τέταρτη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το σαράντα τοις εκατό (40%) του Συντελεστή Κατάταξης Γ' αυτής.

Για τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις πέραν της τέταρτης δεν προστίθεται περαιτέρω Συντελεστής Κατάταξης Γ'.

Η σειρά των επιχειρήσεων για τον υπολογισμό του Συντελεστή Κατάταξης Γ' καθορίζεται από την επιχείρηση που υποβάλλει την αίτηση αναθεώρησης

6) Με την παρ. 6 του άρθρου τροποποιήθηκαν τα ελάχιστα οικονομικά όρια κατάταξης στην 1^η τάξη για την κατάταξη στην οποία η επιχείρηση πρέπει πλέον να διαθέτει σωρευτικά πάγια ή καταθέσεις ελάχιστου ύψους 50.000 € χωρίς να είναι δεσμευτικό να διαθέτει ελάχιστο ύψος καταθέσεων ή παγίων. Τα πάγια στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη είναι γήπεδα, οικόπεδα, κτήρια, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα, εκτός από τα επιβατικά αυτοκίνητα.

Οι Ανώνυμες Εταιρείες οι Ε.Π.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. που αιτούνται την εγγραφή τους ή την αναθεώρησή τους στην 1^η τάξη πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστο Ίδια Κεφάλαια ύψους 50.000 €.

7) Με την παρ. 7 του άρθρου καταργήθηκε η απαίτηση για τις επιχειρήσεις 2^{ης} τάξης να διαθέτουν ελάχιστο ύψος παγίων και τροποποιήθηκαν τα ελάχιστα οικονομικά όρια κατάταξης στην 2^η τάξη για την κατάταξη στην οποία η επιχείρηση πρέπει να διαθέτει σωρευτικά πάγια ή καταθέσεις ελάχιστου ύψους 100.000 € χωρίς να είναι δεσμευτικό να διαθέτει ελάχιστο ύψος καταθέσεων ή παγίων. Τα πάγια στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη είναι γήπεδα, οικόπεδα, κτήρια, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα, εκτός από τα επιβατικά αυτοκίνητα.

Οι Ανώνυμες Εταιρείες οι Ε.Π.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. που αιτούνται την εγγραφή τους ή την αναθεώρησή τους στην 2^η τάξη πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστο Ίδια Κεφάλαια ύψους 100.000 €.

8) Με την παρ. 8 του άρθρου τροποποιήθηκε το ελάχιστο όριο στελέχωσης για τη βασική κατηγορία έργων για την 3^η τάξη. Η ελάχιστη στελέχωση για την βασική κατηγορία 3^{ης} τάξης είναι πλέον ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Γ' βαθμίδας. Επισημαίνεται ότι για την εξειδικευμένη εργασία Πρασίνου η ελάχιστη στελέχωση, ως βασικής κατηγορίας 3^{ης} τάξης, καθορίζεται από το άρθρο 103 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08) και δεν τροποποιείται.

9) Με την παρ. 9 του άρθρου τροποποιήθηκαν τα ελάχιστα όρια στελέχωσης για τη βασική κατηγορία έργων για τις τάξεις 4^η έως 7^η :

- στη βασική στελέχωση της τέταρτης τάξης μειώνονται κατά έναν οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας ενώ προστίθεται ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Γ' βαθμίδας,
- στη βασική στελέχωση της πέμπτης τάξης μειώνονται κατά έναν οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας ενώ προστίθεται ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Γ' βαθμίδας,
- στη βασική στελέχωση της έκτης τάξης μειώνονται κατά έναν οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας ενώ προστίθεται ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Β' βαθμίδας και
- στη βασική στελέχωση της έβδομης τάξης, όπου σήμερα προβλέπεται μεγάλος αριθμός τεχνικών ΜΕΚ Δ' και Γ' βαθμίδας, μειώνονται κατά τέσσερις, οι τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και κατά δύο, οι τεχνικοί ΜΕΚ Γ' βαθμίδας.

Επισημαίνεται ότι για κατάταξη στην εξειδικευμένη εργασία Πρασίνου στην 4^η τάξη ως βασική κατηγορία έργων η ελάχιστη στελέχωση, καθορίζεται από το άρθρο 103 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08) και δεν τροποποιείται.

Κατ' εφαρμογή των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 107 του Ν. 4199/2013 καθώς και των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 100 της Κ.Δ.Ε, που κυρώθηκε με τον Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116 Α/18-06-08), η ελάχιστη απαιτούμενη στελέχωση για κατάταξη στις τάξεις 3^η έως 7^η (πλην της εξειδικευμένης εργασίας Πρασίνου), διαμορφώνεται ως ακολούθως :

	3 ^η	4 ^η	5 ^η	6 ^η	7 ^η
ΒΑΣΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΩΝ	1 ΜΕΚ Δ & 1 ΜΕΚ Γ	2 ΜΕΚ Δ & 2 ΜΕΚ Γ ή	3 ΜΕΚ Δ & 2 ΜΕΚ Γ ή	5 ΜΕΚ Δ & 4 ΜΕΚ Γ & 1 ΜΕΚ Β ή	14 ΜΕΚ Δ & 12 ΜΕΚ Γ από αυτά 10 ΜΕΚ Δ σε τρεις Κ.Ε. & 1 ΜΕΚ Δ Η/Μ & 1 ΜΕΚ Δ Β/ΕΝ. (Με δυνατότητα αντικατάστασης ως 4 ΜΕΚ Δ με 8 ΜΕΚ Γ & ως 4 ΜΕΚ Γ με 8 ΜΕΚ Β)
		1 ΜΕΚ Δ & 4 ΜΕΚ Γ ή	2 ΜΕΚ Δ & 4 ΜΕΚ Γ ή	4 ΜΕΚ Δ & 6 ΜΕΚ Γ & 1 ΜΕΚ Β ή	
		2 ΜΕΚ Δ & 1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β ή	3 ΜΕΚ Δ & 1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β ή	5 ΜΕΚ Δ & 3 ΜΕΚ Γ & 3 ΜΕΚ Β ή	
		1 ΜΕΚ Δ & 3 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	2 ΜΕΚ Δ & 3 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	4 ΜΕΚ Δ & 5 ΜΕΚ Γ & 3 ΜΕΚ Β	
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΗΝ 3^η ΠΡΟΣΘΕΤΗ	1 ΜΕΚ Δ ή 2 ΜΕΚ Γ	2 ΜΕΚ Δ ή	3 ΜΕΚ Δ ή	4 ΜΕΚ Δ ή	
		1 ΜΕΚ Δ & 2 ΜΕΚ Γ ή	2 ΜΕΚ Δ & 2 ΜΕΚ Γ ή	3 ΜΕΚ Δ & 2 ΜΕΚ Γ ή	
		ή 1 ΜΕΚ Δ & 1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	2 ΜΕΚ Δ & 1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	3 ΜΕΚ Δ & 1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΑΝ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΕΡΓΩΝ		1 ΜΕΚ Δ ή	1 ΜΕΚ Δ ή	1 ΜΕΚ Δ ή	
		2 ΜΕΚ Γ ή	2 ΜΕΚ Γ ή	2 ΜΕΚ Γ ή	
		1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	1 ΜΕΚ Γ & 2 ΜΕΚ Β	

V. Επί του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου

Καταρχήν επισημαίνεται ότι, όπως ήδη προαναφέρθηκε αναλυτικά στο Κεφάλαιο II της παρούσας, η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 11/2013 γνώμη της -η οποία κοινοποιήθηκε στον Υπουργό Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων με το με αριθμ. πρωτ. 4203/17-09-2013 έγγραφο- είχε εκφράσει επιφυλάξεις και εν μέρει διαφωνίες επί των διατάξεων του άρθρου 107 του ν.4199/2013 και στις οποίες εμμένει. Παρά το γεγονός ότι οι παρατηρήσεις της Αρχής δεν υιοθετήθηκαν από το νομοθέτη και με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στο Κεφάλαιο

III της παρούσας γενικών παρατηρήσεων, γνωμοδοτούμε ως ακολούθως επί του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου:

Ως προς την παράγραφο 1

Με την παρ. 1 του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου προτείνονται ερμηνευτικές διευκρινίσεις της παρ. 1 του άρθρου 107 του Ν.4199/2013. Ως προς την εν λόγω παράγραφο επαναλαμβάνουμε τη διαφωνία που είχε εκφράσει η Αρχή με την υπ' αριθμ. 11/2013 γνώμη της επί της ρύθμισης της παρ. 1 του άρθρου 107, λόγω μη συμβατότητάς της με το ενωσιακό δίκαιο, το δε ακριβές κείμενο αυτής παρατίθεται ανωτέρω στο Κεφάλαιο II της παρούσας.

Ως προς την παράγραφο 2

Με την παρ. 2 του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου προτείνονται ερμηνευτικές διευκρινίσεις της παρ. 2 του άρθρου 107 του Ν.4199/2013, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες στο πλαίσιο του ερμηνευτικού σκοπού που εξυπηρετεί η προτεινόμενη εγκύκλιος.

Ως προς την παράγραφο 3

Με την παρ. 3 του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου προτείνονται ερμηνευτικές διευκρινίσεις της παρ. 3 του άρθρου 107 του Ν.4199/2013. Ως προς την εν λόγω παράγραφο επαναλαμβάνουμε τη διαφωνία που είχε εκφράσει η Αρχή με την υπ' αριθμ. 11/2013 γνώμη της επί της ρύθμισης αυτής, λόγω μη συμβατότητάς της με το ενωσιακό δίκαιο, το δε ακριβές κείμενο αυτής παρατίθεται ανωτέρω στο Κεφάλαιο II της παρούσας.

Ως προς την παράγραφο 4

Ως προς την παρ. 4 της προτεινόμενης εγκυκλίου, επισημαίνεται η λανθασμένη αναφορά του άρθρου 68 του Ν.3669/2008 ως της διάταξης του ΚΔΕ, με την οποία καθορίζονται τα περί υπολογισμού του ορίου ανεκτέλεστου εργολαβιών δημοσίων έργων προκειμένου εργοληπτική επιχείρηση της 7^{ης} τάξης του Μ.Ε.ΕΠ. να αναλάβει μέρος ή το σύνολο δημοσίου έργου ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή ως μέλος κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή ως αναγνωρισμένος υπεργολάβος (σημειώνεται ότι τα περί υπεργολαβίας δημοσίων έργων ορίζονται στο άρθρο 68 ΚΔΕ), καθώς η ορθή διάταξη με την οποία ρυθμίζεται το όριο ανεκτέλεστου εργολαβιών δημοσίου έργου για εργοληπτικές επιχειρήσεις 7^{ης} τάξης Μ.Ε.ΕΠ. είναι αυτή της παρ. 4 του άρθ. 20 ΚΔΕ, όπου καθορίζεται ότι: *«4. Κάθε εργοληπτική επιχείρηση Μ.Ε.ΕΠ. προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή ως μέλος κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή ως αναγνωρισμένος υπεργολάβος, σύμφωνα με το άρθρο 68 του παρόντος, πρέπει να μην έχει μέσα σε ολόκληρη τη χώρα, πριν από τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό, ανεκτέλεστο μέρος εργολαβιών δημοσίων έργων του δημόσιου τομέα, ανώτερο από τα πιο κάτω όρια: [...] για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις της έβδομης τάξης, από το τετραπλάσιο του μεγέθους «κύκλος εργασιών», όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος και χρησιμοποιείται σαν παρανομαστής του κλάσματος α1 του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης ή από το τετραπλάσιο του μέσου όρου του μεγέθους «κύκλος εργασιών», όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο.»*

Τέλος, ενόψει της ανωτέρω διάταξης της παρ. 4 του άρθ. 20 ΚΔΕ διαπιστώνεται η λανθασμένη αριθμητική αναφορά στο προαναφερόμενο χωρίο του εξεταζόμενου σχεδίου εγκυκλίου του ποσού των 520.000.000€ ως το ανώτατο όριο ανεκτέλεστου εργοληπτικών επιχειρήσεων 7^{ης} τάξης Μ.Ε.ΕΠ. καθώς το νέο σχετικό ανώτατο όριο βάσει του νέου παρανομαστή (135.000.000€) του κλάσματος α1 του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης

διαμορφώνεται σε 4 X 135.000.000€ = 540.000.000€.

Ως προς την παράγραφο 5

Η εν λόγω παράγραφος ουσιαστικά αποτελεί επανάληψη του περιεχομένου της ταυτάριθμης παραγράφου του άρθρου 107, χωρίς να διευκρινίζει κάτι περαιτέρω.

Ως προς την παράγραφο 6

Στην προτεινόμενη παράγραφο 6 του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου παραλείπεται η ερμηνευτική αναφορά επί των δύο τελευταίων εδαφίων της διάταξης της παρ. 6 του άρθ. 107 του Ν.4199/2013 ([...] «Ως αξία παγίων για τα ακίνητα λαμβάνεται, κατ' επιλογή της επιχείρησης είτε η αντικειμενική αξία που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, πιστοποιούμενη από συμβολαιογράφο είτε η αξία αυτών, όπως προσδιορίζεται από τα οριστικά συμβόλαια αγοράς ή το κόστος ιδιοκατασκευής τους, όπως είναι εγγεγραμμένο στα βιβλία της επιχείρησης. Για τον εξοπλισμό και τα μεταφορικά μέσα, η αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 99 του παρόντος.»), τα οποία αφορούν το πώς νοείται η αξία των παγίων, του εξοπλισμού και των μεταφορικών μέσων στο πλαίσιο της εφαρμογής της ως άνω διάταξης.

Περαιτέρω, η προτεινόμενη παρ. 6 του σχεδίου εγκυκλίου κρίνεται ότι εισάγει νέα ρύθμιση, διαφορετική αυτής της παρ. 6 του άρθ. 107 Ν.4199/2013, καθώς αναφέρει ότι «[...] Οι Ανώνυμες εταιρίες, οι Ε.Π.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. που αιτούνται την εγγραφή τους ή την αναθεώρησή τους στην 1^η τάξη πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστον ίδια κεφάλαια ύψους 50.000€.», διάταξη που δεν αναφέρεται στην περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 100 ΚΔΕ ως ισχύει πλέον με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθ. 107 Ν.4199/2013, η οποία για την κατάταξη ή αναθεώρηση εργοληπτικής επιχείρησης στην 1^η τάξη Μ.Ε.ΕΠ. υποχρεώνει μία τέτοιας μορφής επιχείρηση (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε.) να διαθέτει πάγια ή καταθέσεις ελάχιστου ύψους 50.000€ χωρίς να είναι δεσμευτικό να διαθέτει συγκεκριμένο ελάχιστο ύψος καταθέσεων ή παγίων και χωρίς να απαιτείται να διαθέτει ελάχιστο ύψος ίδιων κεφαλαίων. Κατά συνέπεια, η εν λόγω αναφορά σε ίδια κεφάλαια πρέπει να αντικατασταθεί με τη διατύπωση της παρ. 6 του άρθρου 107.

Ως προς την παρ. 7:

Η προτεινόμενη παρ. 7 του σχεδίου εγκυκλίου κρίνεται ότι εισάγει νέα ρύθμιση, διαφορετική αυτής της παρ. 7 του άρθ. 107 Ν.4199/2013, ως προς το ότι καθιερώνει απαίτηση οι εργοληπτικές εταιρίες με τη μορφή Α.Ε., Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε. να διαθέτουν ελάχιστο ύψος ίδιων κεφαλαίων ύψους 100.000€ για την εγγραφή ή αναθεώρηση στην 2^η τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. (η διάταξη της εγκυκλίου έχει ως εξής: «[...] Οι Ανώνυμες Εταιρείες, οι Ε.Π.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. που αιτούνται την εγγραφή τους ή της αναθεώρησή τους στην 2^η τάξη πρέπει να διαθέτουν κατ' ελάχιστο ίδια Κεφάλαια ύψους 100.000€»), ενώ στη διάταξη της παρ. 7 του άρθ. 107 Ν.4199/2013 δεν αναφέρεται κάτι σχετικό με απαίτηση περί ελαχίστου ύψους ίδιων κεφαλαίων από τις εν λόγω νομικές μορφές εταιριών προκειμένου για την εγγραφή ή αναθεώρησή τους στη 2^η τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. Κατά συνέπεια η εν λόγω αναφορά σε ίδια κεφάλαια πρέπει να αντικατασταθεί με τη διατύπωση της παρ. 7 του άρθρου 107.

Τέλος, ως προς τις παρ. 8 και 9:

Οι εν λόγω παράγραφοι ουσιαστικά αποτελούν επανάληψη του περιεχομένου των ταυτάριθμων παραγράφων του άρθρου 107 ως προς την ελάχιστη απαιτούμενη στελέχωση των εργοληπτικών επιχειρήσεων για την κατάταξή τους στις τάξεις 3^η έως 7^η, ρυθμίσεις για τις οποίες η Αρχή είχε εκφράσει επιφυλάξεις με την υπ' αριθμ. 11/2013 γνώμη της, όπως αυτές

παρατίθενται αναλυτικά στο Κεφάλαιο ΙΙ της παρούσας, κι επιπλέον οι εν λόγω παράγραφοι του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου διευκρινίζουν τη μη εφαρμογή των ταυτάριθμων παραγράφων του ίδιου άρθρου ως προς τις εξειδικευμένες εργασίες πρασίνου, για τις οποίες και εξακολουθεί να τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 103 του Κ.Δ.Ε που κυρώθηκε με το ν.3669/2008.

Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 2013

**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο Πρόεδρος**

Δημήτριος Ράικος